

El llenguatge

Si 24/X/1929

Els mots dits monosíl·labs —que consten d'una sola síl·laba— no han de dur accent gràfic, ja que la missió d'aquest signe és assenyalar la síl·laba tònica d'un mot, quan en té dues o més. Hi ha, però, un curt nombre de monosíl·labs que, excepcionalment, duen accent gràfic, anomenat aleshores diacrític, que vol dir que serveix per a caracteritzar o distingir. Efectivament, amb l'accent diacrític distingim un determinat nombre de mots d'uns altres que s'escriuen amb les mateixes lletres, però que tenen —a més d'un significat diferent, és clar— una pronunciació diferent quant al so de la vocal.

Entre els monosíl·labs que s'han d'accentuar gràficament hi ha l'adverbi d'afirmació **si**. És evident que la diferència de pronunciació entre els monosíl·labs que duen accent gràfic i els corresponents que s'escriuen sense és més marcada i perceptible en aquells casos en què la vocal del mot és una **a**, una **e** o, bé una **o**. En el cas de les altres dues vocals —**i**, **u**— la diferència és més aviat teòrica. La força, la vehemència amb què és lògic de pronunciar el **si** afirmatiu, l'èmfasi que comporta la seva significació, justifiquen aquesta distinció gràfica entre l'adverbi **si** i els altres termes que s'escriuen amb les mateixes lletres: la nota musical, la conjunció condicional, la forma pronominal de tercera persona (usada després de preposició) i el substantiu (significant «cavitat, concavitat, sina, part interna d'una cosa», etc.). Notem, però, que l'adverbi **si** també s'ha substantivat, cas en què continua duent accent: Us demanem el **si**.

No deixa d'haver-hi, tanmateix, un cas que origina dubtes, ja que la conjunció **si** s'usa també en certes construccions elíptiques en què és fàcil que hom li atribueixi un valor afirmatiu que no té. Així, en frases com **Si** que has vingut de pessai! **Si** que són estranyst **Si** que s'hi pensen!, amb què expressem la sorpresa d'una constatació, el mot **si** és una conjunció, que s'ha d'escriure sense accent. En canvi, en frases com **Jo si**, que hi aniré! **Aquei si**, que corret amb què anticipem una afirmació a una pregunta suposada o sobreentesa, el mot introductor **si** és clarament l'adverbi d'afirmació, que hem d'escriure amb accent.

Albert Jane